

ปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของ
นักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
The Causal Factors Affecting on Future Career Intention in Tourism and
Hospitality Industry of Students in the Department of Tourism and
Hospitality Management Rajamangala University of Technology

พรนภา ธนโพธิ์วิรัตน์¹ วงศ์ลัดดา วีระไพบุณย์²
Pornnapa Thanapotivirat¹ Wongladda Weerapaiboon²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (2) ศึกษาความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ที่ส่งผลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และ (3) ศึกษาความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และประสบการณ์การฝึกวิชาชีพ ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรการท่องเที่ยวและการบริการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง 9 แห่ง โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 580 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model analysis: SEM) เพื่อวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเพื่อหาอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปร ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย โดยเมื่อเรียงตามลำดับพบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับความพึงพอใจในการ

¹ สาขาวิชาการจัดการการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี Email: pornnapa_t@mutt.ac.th
Hotel Management Department, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

² สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร Email: wongladda@ms.su.ac.th
Tourism Management, Faculty of Management Science, Silpakorn University

ฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.94 รองลงมา ความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ ($\bar{x} = 3.90$) ประสบการณ์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{x} = 3.88$) และความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{x} = 3.85$) ตามลำดับ การศึกษาความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ส่งผลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และ ศึกษาความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และประสบการณ์วิชาชีพส่งผลต่อความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เมื่อทดสอบสมมติฐานพบว่าตัวแบบจำลองที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อโดย Chi-Square = 531.671, df = 285, Relative Chi-Square = 1.866, p-value = 0.000, RMSEA = 0.035, SRMR = 0.073, GFI=0.950, NFI = 0.927, CFI=0.964, IFI = 0.965

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวและบริการ การฝึกประสบการณ์ ประสบการณ์การฝึกวิชาชีพ
ความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ

Abstract

The objectives of this study are to 1) to study the agreement level of expectation of internship, internship experience, internship satisfaction and future career intention in tourism and hospitality industry. 2) to investigate the effects of expectation of internship, internship experience and internship satisfaction on future career intention. and 3) to investigate expectation of internship, internship experience on internship satisfaction. The 580 samplings were forth year students in department of tourism and hospitality, ninth universities of Rajamangala of Technology who have ever interned in tourism and hospitality industry as well. The research instrument was questionnaire. Descriptive statistics, Confirmatory Factor Analysis (CFA) and Structural Equation Model were employed for data analysis. The results revealed: all of variables are high level and the respondents focused on internship satisfaction ($\bar{x} = 3.90$), career intention ($\bar{x} = 3.90$), internship experience ($\bar{x} = 3.88$) expectation of internship ($\bar{x} = 3.85$). Moreover, expectation of internship, internship experience and internship satisfaction on future career intention was affected. The expectation of internship, internship experience on internship satisfaction was affected. Moreover, the results of hypotheses indicated that the model fit well to the empirical data by the indicators

of Chi-Square = 531.671, df = 285, Relative Chi-Square = 1.866, p-value = 0.000, RMSEA = 0.035, SRMR = 0.073, GFI=0.950, NFI = 0.927, CFI=0.964, IFI = 0.965 The implication of this study will be the direction for the educational institutes for improving and developing the curriculum in order to prepare the training the students before internship.

Keywords: Tourism and hospitality, Internship, Internship experience, Career intention

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม อย่างรวดเร็ว เป็นผลมาจากสถานการณ์ของการระบาดจากโควิด - 19 ตั้งแต่ พ.ศ. 2563 - 2565 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของอาชีพมากมายเพื่อความเหมาะสมของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การเลือกอาชีพที่เหมาะสมของบุคคล จึงมีความแตกต่างกันในหลายด้าน เช่น บุคลิกภาพ ความสามารถ ทักษะ ซึ่งการเลือกอาชีพที่เหมาะสมจะทำให้บุคคลดังกล่าวมีความสุขในการทำงาน และมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ (อติเรก นวลศรี, ณิชภา ยศุตมธาดา และ Wang Heng, 2560) ในปี พ.ศ. 2565 เป็นช่วงเวลาของการฟื้นฟูขนาดภาคท่องเที่ยวไทยให้ดีขึ้น โดยจำนวนพนักงานภาคอุตสาหกรรมบริการที่มีอยู่ในปัจจุบันมีจำนวนต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริการ ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่มีทักษะวิชาชีพสูง มีประสบการณ์ทำงาน ผลจากการระบาดของเชื้อโรคไวรัสโควิด 19 ทำให้แรงงานต้องออกจากงานด้วยภาวะจำยอม และไม่ได้กลับเข้ามาสู่ตลาดแรงงานอีก ทำให้ผู้ประกอบการต้องฝึกฝนแรงงานใหม่ ให้มีทักษะสูงเทียบเท่าเดิม เพื่อรองรับการกลับมาของภาคการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลชัดเจนให้ผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถอยู่รอดได้ (มติชนออนไลน์, 2565)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เป็นสถาบันการศึกษาที่ได้รับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับว่าการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และเป็นบัณฑิตนักปฏิบัติ (Hands - On) ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองกับความต้องการทางด้านตลาดแรงงานในอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีกลุ่ม 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ (10 S-Curve) โดยมีการเรียนการสอนที่บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ และนำไปประกอบอาชีพได้จริง ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้ การร่วมมือกันระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง มหาวิทยาลัยจึงได้มีส่วนสำคัญในการผลิตบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม การร่วมมือกันและสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมร่วมกัน สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างชัดเจน บทบาทของอุดมศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาให้ก้าวหน้าและตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา, 2564)

ทั้งนี้รูปแบบที่สถาบันการศึกษาทั้ง 9 แห่งของราชชมงคลได้นำมาใช้ในการบูรณาการการเรียนการสอนเป็นความร่วมมือกับสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่เรียกว่า สหกิจศึกษา (Cooperative Education) เพื่อจึงเป็นการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาโดยการหาประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ และได้รับความร่วมมือหรือความอนุเคราะห์จากสถานประกอบการ เพื่อเรียนรู้การปฏิบัติงานจริง

จากนโยบายการบริหารการศึกษาที่ส่งเสริมสนับสนุนรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทำให้สถาบันการศึกษาและสถานประกอบการได้เล็งเห็นความสำคัญของความก้าวหน้าในอาชีพและประโยชน์กับองค์กรผู้ใช้บัณฑิต เพื่อผลิตบัณฑิตเข้าสู่ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมที่เป็นอุตสาหกรรมหลักในการพัฒนาประเทศ จากรายงานของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานว่าผลจากการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้จำนวนเยาวชนคนไทยมีภาวะว่างงาน ทำให้จำนวนเยาวชนไทยว่างงานสูงขึ้นร้อยละ 3-4 หรือคิดเป็น 5 เท่าของแรงงานผู้ใหญ่ (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2564) ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ทำให้แรงงานที่เป็นนักศึกษาจบใหม่ได้งานทำที่ไม่ตรงกับการศึกษา มีงานทำที่ไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถ ได้รับค่าตอบแทนหรือค่าจ้างที่ไม่มีความเหมาะสม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพทางด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับรูปแบบของอาชีพทางด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ เพื่อพัฒนาศักยภาพทักษะ ความรู้ ความสามารถที่นำไปใช้เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมนักศึกษาให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องความต้องการของตลาดแรงงาน อีกทั้งยังเป็นประโยชน์กับหลักสูตรต่าง ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาระดับความคิดเห็นความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
2. ศึกษาความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ที่ส่งผลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
3. ศึกษาความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และประสบการณ์วิชาชีพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

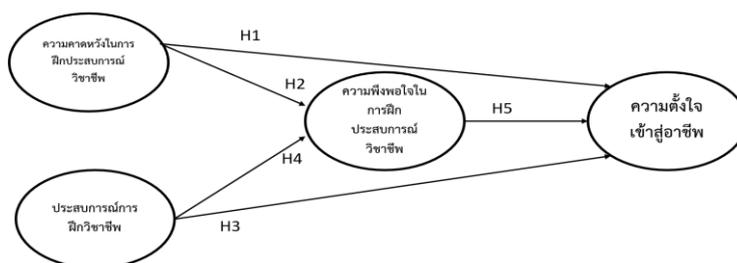
สมมติฐานการวิจัย

1. ความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่งผลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
2. ความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่งผลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ ผ่านความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
3. ประสบการณ์การฝึกวิชาชีพส่งผลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
4. ประสบการณ์การฝึกวิชาชีพส่งผลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ ผ่านความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
5. ความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ส่งผลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง 9 แห่ง ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่ชัด จึงได้คำนวณกลุ่มตัวอย่างจากการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบมีตัวแปรแฝงของแฮร์ (Hair et al., 2010) และได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 580 คน
2. ด้านเนื้อหา คือ ปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ประกอบด้วย ความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประสบการณ์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ
3. ด้านเวลา คือ ระยะเวลาในการศึกษาระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม 2565

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสหกิจศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หรือชั้นปีที่ 4 ของสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ ที่จะต้องออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสหกิจศึกษาในสถานประกอบการเป็นระยะเวลา 16 สัปดาห์ ตามแผนกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ความคาดหวังระหว่างนักศึกษาในวิชาชีพอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ระดับชั้นปีที่ 4 ที่สำเร็จการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จะมีมุมมองเชิงลบต่ออุตสาหกรรมการโรงแรมมากขึ้น ซึ่งจะแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่อื่นที่ยังไม่ได้ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (Choudhary, 2021) จากการศึกษาของ El-Houshy (2002) กล่าวว่า เมื่อมีการจัดอันดับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังและการตัดสินใจของบัณฑิตในการทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ได้แก่ 1) งานที่น่าสนใจ 2) ศักยภาพในความก้าวหน้า 3) อนาคตที่มั่นคง 4) เงินเดือนดี 5) โอกาสเพื่อบริการสังคม และ 6) ศักดิ์ศรีทางสังคม จากการศึกษาของ Samarathunga & Dmimi (2018) พบว่า มี 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) สถานะทางสังคม 2) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของบุคคล 3) ค่าจ้างและผลประโยชน์ 4) ลักษณะของงาน และ 5) การรับรู้ของอุตสาหกรรม ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบอาชีพของนักศึกษา ดังนั้นความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง เป็นสิ่งที่นักศึกษาต้องการในขณะที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสหกิจศึกษา ได้แก่ ความรู้การทำงานจริง สวัสดิการ ความเป็นมืออาชีพ การได้รับเสนอตำแหน่งงานหลังจบการศึกษา เป็นต้น

แนวคิดประสบการณ์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติหลังได้รับประสบการณ์จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาจะได้เรียนรู้ความเป็นมืออาชีพและเกิดการพัฒนาต่อไปในอนาคต การพัฒนาทางวิชาชีพนี้จะช่วยให้สามารถค้นหาความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอนาคตได้ เกิดความเชื่อมั่น และทัศนคติที่ดี ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของอาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ นอกจากนี้ หลังจากผ่านการฝึกประสบการณ์ฯ แล้ว ประสบการณ์ที่นักศึกษาจะได้รับมีหลากหลาย เช่น โอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ มองหางานที่เหมาะสมกับตนเอง มีความมั่นใจมากขึ้น ทักษะการสื่อสาร ได้พบกับผู้คนที่หลากหลาย (Choudhary, 2021) คุณภาพของนักศึกษาสามารถวัดได้จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่วนใหญ่จะได้รับประสบการณ์หลายอย่างที่ได้รับจากสถานประกอบการ นักศึกษาจะสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีทักษะในการทำงานเพิ่มขึ้น เช่น ทักษะทางด้านภาษาและการสื่อสาร ทักษะด้านความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย และการปรับตัว (วิไลลักษณ์ ชาวสอาด, 2561) ดังนั้น ประสบการณ์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ประสบการณ์ที่นักศึกษาจะได้รับเป็นสิ่งแรกเมื่อเข้าสู่สถานประกอบการ และบรรยากาศการทำงานจริง ชีวิตการทำงาน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักศึกษามีตัวเลือกกับความตั้งใจในอาชีพ

แนวคิดความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ความพึงพอใจในสายงาน (Job Satisfaction) เป็นความรู้สึกที่เป็นตัวชี้วัดความรู้สึกที่บุคคลสามารถสัมผัสหรือประเมินค่าถึงความสำเร็จได้ มีองค์ประกอบที่จะแสดงให้เห็นความพึงพอใจในการทำงาน ได้แก่ การตอบสนองความต้องการของงานที่น่าสนใจ การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การได้พัฒนาความรู้ความสามารถ ผลประโยชน์ตอบแทน การเข้าถึงการปฏิบัติงานตามสายอาชีพ ระบบการทำงาน เป็นต้น (ทรงพล วิชานวัฒนา และ ธัญปวีณ์ รัตน์พงศ์พร, 2564) ดังนั้น ความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จึงหมายถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่มีส่วนช่วยให้เกิดความรู้สึกทางบวกต่อความตั้งใจในอาชีพ

แนวคิดความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ

ความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ หมายถึง ระดับที่บุคคลวางแผนปฏิบัติการในอนาคต นักศึกษาที่จบการศึกษาจะมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่ต้องการ ใช้ทักษะความรู้ที่เข้ากับลักษณะบุคลิกภาพของตนเอง (Mohammed & Rashid, 2016) จากการศึกษาของ Brown et al (2014) พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาด้านการท่องเที่ยวและการบริการมักจะหลีกเลี่ยงการทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ โดยเลือกทำงานในสาขาวิชาชีพอื่นทดแทน ทักษะและความตั้งใจเข้าสู่อาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ นักศึกษาไม่ประสงค์ทำงานในสาขาวิชาชีพเดิม เนื่องจากมีการรับรู้เชิงลบต่อการทำงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ เกิดทัศนคติเชิงลบจากสถานภาพทางสังคม อัตราค่าจ้างไม่มีความมั่นคง ความเครียดในการทำงาน เป็นต้น (Unguren & Huseyinli, 2020) ลักษณะการทำงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการมักถูกมองว่าเป็นโอกาสการทำงานไม่เท่าเทียมกับการทำงานในสายอาชีพอื่น และการทำงานเป็นลักษณะการทำงานตามฤดูกาล มีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน และเกิดความเหนื่อยล้าจากการทำงาน นอกจากนี้การศึกษาของ Richardson (2008) กล่าวว่า ทัศนคติของนักศึกษากับความตั้งใจในอาชีพจะพบว่า มีองค์ประกอบที่น่าศึกษา ได้แก่ 1) ความตระหนักรู้ในอุตสาหกรรมบริการ 2) ลักษณะของงาน 3) สถานภาพทางสังคม 4) การให้ความช่วยเหลือ 5) การจ่ายเงินเดือน และ 6) ความตั้งใจในอาชีพ ดังนั้น ความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ จึงเป็นแนวโน้มที่บุคคลหลังจบการศึกษาหรือผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร จะมีแนวโน้มในการเลือกอาชีพที่ตนต้องการ หรือมีเป้าหมายที่จะหาดำรงตำแหน่งที่มีความเหมาะสมกับตนเอง สอดคล้องกับความสำเร็จในชีวิตการทำงาน รวมถึงเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่ง ระดับการทำงาน การยอมรับ เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการใช้การเก็บแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลด้วยการใช้สมการโครงสร้าง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง 9 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวและบริการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง ที่มีประสบการณ์ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่ชัด จึงได้คำนวณกลุ่มตัวอย่างจากการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบมีตัวแปรแฝงของ Hair et al (2010) เสนอไว้ว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์หาค่าประกอบเชิงยืนยัน ต้องมีขนาดอย่างน้อย 10 - 20 เท่าได้ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 29 ตัวแปร ซึ่งต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำจำนวน 290 ตัวอย่าง เป็นอย่างน้อย เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของข้อมูลผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 20 เท่าจากจำนวนตัวแปรสังเกตได้ (29×20) ดังนั้นจึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 580 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาปรับปรุงมาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถาบันการศึกษา สาขาวิชา ประเภทของสถานประกอบการที่นักศึกษาได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีผลต่อปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ แบ่งเป็น 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) ความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2) ประสบการณ์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3) ความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ 4) ความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ โดยมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงเนื้อหา (Content Validity) โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Congruence: IOC) ซึ่งจะต้องได้ค่าตามเกณฑ์ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (Rovinelli & Hambleton, 1976) ผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญได้ค่าความอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 จากนั้นนำมาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงจำนวน 30 คน

และนำมาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค โดยผลที่ได้ต้องมีค่ามากกว่า 0.70 (Cronbach, 1970) ซึ่งผลการทดสอบรายข้อ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาอยู่ระหว่าง 0.962 - 0.964 ซึ่งผ่านตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยประสานงานส่งแบบสอบถามไปยังมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง โดยใช้เป็นแบบสอบถามออนไลน์ผ่านระบบ google form
2. กำหนดการเก็บข้อมูลแบบโควต้าซึ่งจำนวนจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 580 ตัวอย่าง แบ่งจำนวนเท่า ๆ กัน จากสถาบันการศึกษาทั้ง 9 แห่ง ได้แห่งละ 65 ตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวก
3. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน กันยายน - ตุลาคม 2565

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ สถาบันการศึกษา สาขาวิชา ประเภทของสถานประกอบการที่นักศึกษาได้รับการฝึกประสบการณ์ และตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ ได้แก่ 1) ความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2) ประสบการณ์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3) ความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ 4) ความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ ด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model analysis: SEM) เพื่อวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเพื่อหาอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปร จากแนวคิดและทฤษฎีที่อ้างอิง การทดสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าสถิติ CMIN/DF น้อยกว่า 3.00 ค่า GFI, AGFI, CFI อยู่ระหว่าง 0.90 - 1.00 และค่า RMSEA, SRMR มีค่า ≤ 0.08 ซึ่งสอดคล้องกับสถิติโมเดลสมการโครงสร้าง (กริช แรงสูงเนิน, 2554; Schumacker & Lomaz, 2010)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมี จำนวน 482 คน คิดเป็นร้อยละ 83.10 เพศชายจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมมากที่สุด จำนวน 463 คน คิดเป็นร้อยละ 79.80 รองลงมาคือ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 และสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการการบิน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 3.40 ตามลำดับ และส่วนใหญ่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากหน่วยงานเอกชนประเภทธุรกิจโรงแรม

รีสอร์ท ที่พัก จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 61.20 รองลงมาคือ หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30 หน่วยงานเอกชนประเภทบริษัทจำกัด จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 7.40 หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 7.20 หน่วยงานเอกชนประเภทสถานที่จัดประชุม จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30 หน่วยงานเอกชนประเภทบริษัทขนส่ง และหน่วยงานเอกชนประเภทจำหน่ายและประกอบอาหาร อย่างละ 30 คน คิดเป็นร้อยละ 5.20 และประเภทอื่น ๆ คือ บริษัทจำกัดทางทะเล จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.20 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุ

การศึกษาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างสามารถแสดง ได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงรายละเอียดปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

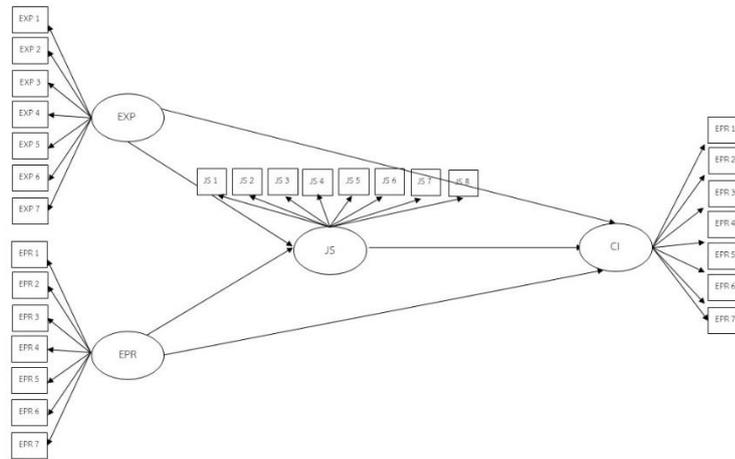
รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	3.85	.532	มาก
2. ประสบการณ์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	3.88	.552	มาก
3. ความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	3.94	.556	มาก
4. ความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ	3.90	.565	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย โดยเมื่อเรียงตามลำดับพบว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.94 รองลงมา ความตั้งใจในอาชีพ ($\bar{X} = 3.90$) ประสบการณ์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 3.88$) และความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 3.85$) ตามลำดับ

ผลการพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

1. ผลการพัฒนาโมเดล พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ 1) ความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2) ประสบการณ์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3) ความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ 4) ความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาโมเดลจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นหลักการในการสร้างโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

ยวและบริการของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

หมายเหตุ: EXP หมายถึง ความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ, EPR หมายถึง ประสบการณ์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ, JS หมายถึง ความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ, และ CI หมายถึง ความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ

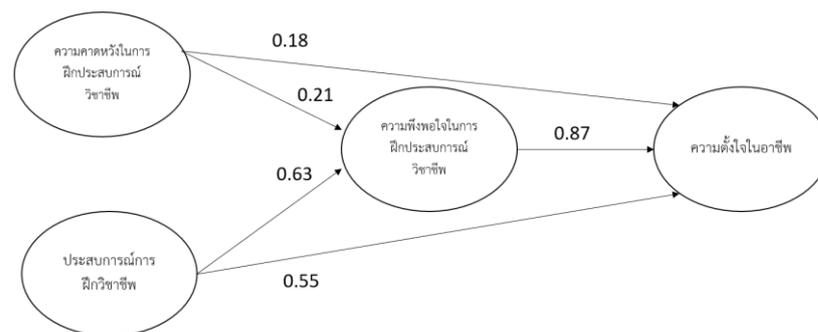
2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อหาเส้นทางอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรโดยการนำไปทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังตารางที่ 2

จากตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า มีความสอดคล้องและกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาจากค่าไคสแควร์ (CMIN/DF) มีค่าเท่ากับ 285 ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) มีค่าเท่ากับ 0.073 ค่าดัชนีรากสองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.03 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ โดยค่า RMSEA และ SRMR ต้องมีค่าน้อยกว่า 0.08 และในส่วนค่าดัชนี GFI, AGFI และ CFI มีค่าเท่ากับ 0.950, 0.927 และ 0.964 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์โดยค่าดัชนี GFI, AGFI และ CFI ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.90 – 1.00

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	ค่าสถิติ	ผลการตรวจสอบ
ค่าสถิติ CMIN/DF	≤ 3.00	2.85	ผ่านเกณฑ์
ค่า GFI	$\geq 0.90 - 1.00$	0.950	ผ่านเกณฑ์
ค่า AGFI	$\geq 0.90 - 1.00$	0.927	ผ่านเกณฑ์
ค่า CFI	$\geq 0.90 - 1.00$	0.964	ผ่านเกณฑ์
ค่า RMSEA	≤ 0.08	0.035	ผ่านเกณฑ์
ค่า SRMR	≤ 0.08	0.073	ผ่านเกณฑ์

3. ผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ค่าสถิติการทดสอบสมมติฐานจากโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

จากภาพที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรมทางสถิติมีค่าดัชนีตรวจสอบความสอดคล้องเชิงประจักษ์ดังนี้ Chi-Square = 531.671, df = 285, Relative Chi-Square = 1.866, p-value = 0.000, RMSEA = 0.035, SRMR = 0.073, GFI=0.950, NFI = 0.927, CFI=0.964, IFI = 0.965 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงสามารถสรุปผลได้ว่าปัจจัยเชิงสาเหตุของความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ที่ได้พัฒนาขึ้น มีความกลมกลืนกันเชิงประจักษ์

อภิปราย

จากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุที่ได้ศึกษามีอิทธิพลตามกรอบแนวคิดที่ได้ ทบทวนวรรณกรรม พบว่า การศึกษาความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และความพึงพอใจ ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ส่งผลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยว และบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และ ศึกษาความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ และประสบการณ์วิชาชีพส่งผลต่อความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และเมื่อทดสอบสมมติฐาน สามารถแยกเป็นประเด็นได้ดังต่อไปนี้

1. ความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่งผลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพของนักศึกษา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สอดคล้องกับ El-Houshy (2002) กล่าวว่า เมื่อมีการจัดอันดับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังและการตัดสินใจของบัณฑิต ในการทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ได้แก่ 1) งานที่น่าสนใจ 2) ศักยภาพใน ความก้าวหน้า 3) อนาคตที่มั่นคง 4) เงินเดือนดี 5) โอกาสเพื่อบริการสังคม และ 6) ศักดิ์ศรีทางสังคม

2. ความคาดหวังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่งผลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ ผ่านความ พึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล สอดคล้องกับแนวคิดของ Husainah, Hafnidar & Limakrisna (2022) ซึ่งเห็นว่าความพึงพอใจในงานเป็นสภาวะทางอารมณ์ที่น่าพึงพอใจหรือไม่เป็นที่พอใจที่มองงานของตนเอง ความพึงพอใจในงานสะท้อนความรู้สึกของผู้คนที่มีต่องาน ซึ่งเห็นได้จากทัศนคติเชิงบวกที่มีต่องาน และทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องจากสภาพแวดล้อมการทำงาน เป็นแนวคิดในหลายมิติ ได้แก่ ด้านเงินเดือน ความ ปลอดภัยในการทำงาน การบริหารจัดการ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โอกาสในอนาคต เป็นต้น ใน ขณะเดียวกันจากการศึกษาของ Wen et al. (2019) พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการจะมีทัศนคติที่ดี ได้รับโอกาสในการทำงาน การพัฒนา ตนเอง ตลอดจนค้นหาความเหมาะสมกับตนเองและมีการตัดสินใจในอาชีพ ในขณะที่นักศึกษ ที่ประสงค์ต้องการทำงานในสายวิชาชีพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการเป็นบุคคลที่มีระเบียบ วินัย มีความยินดีให้บริการ และมีความต้องการจะเรียนรู้ (Unguren & Huseyinli, 2020)

3. ประสบการณ์การฝึกวิชาชีพส่งผลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาการ ท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาทางวิชาชีพ และประสบการณ์การฝึกวิชาชีพจะช่วยให้สามารถค้นหาความตั้งใจในอาชีพในอนาคตได้ เกิดความ เชื่อมั่น และทัศนคติที่ดี มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของอาชีพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการ บริการ นอกจากนี้ หลังจากผ่านการฝึกประสบการณ์ฯ แล้ว ประสบการณ์ที่นักศึกษาจะได้รับมี หลากหลาย เช่น โอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ มองหางานที่เหมาะสมกับตนเอง มีความมั่นใจมากขึ้น ทักษะการสื่อสาร ได้พบกับผู้คนที่หลากหลาย (Choudhary, 2021)

4. ประสบการณ์การฝึกวิชาชีพส่งผลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพ ผ่านความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สอดคล้องกับทรงพล วิธานวัฒนา และ ธัญปวีณ์ รัตน์พงศ์พร (2564) และสอดคล้องกับ Unguren & Huseyinli (2020) ที่กล่าวว่าการทำงานหรือการประกอบอาชีพ ความพึงพอใจในสายงาน (Job Satisfaction) เป็นความรู้สึกที่เป็นตัวชี้วัดความรู้สึกที่บุคคลสามารถสัมผัสหรือประเมินค่าถึงความสำเร็จได้ ซึ่งมีองค์ประกอบที่จะแสดงให้เห็นความพึงพอใจในการทำงาน ได้แก่ การตอบสนองความต้องการของงานที่น่าสนใจ การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การได้พัฒนาความรู้ความสามารถ ผลประโยชน์ตอบแทน การเข้าถึงการปฏิบัติงานตามสายอาชีพ ระบบการทำงาน เป็นต้น

5. ความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่งผลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Husainah, Hafnidar & Limakrisna (2022) กล่าวว่า ความพึงพอใจในงานเป็นสภาวะทางอารมณ์ที่น่าพึงพอใจหรือไม่เป็นที่พอใจที่มองงานของตนเอง ความพึงพอใจในงานสะท้อนความรู้สึกของผู้คนที่มีต่องาน ซึ่งเห็นได้จากทัศนคติเชิงบวกที่มีต่องานและทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องจากสภาพแวดล้อมการทำงาน ความพึงพอใจจึงเป็นแนวคิดในหลายมิติ ได้แก่ ด้านตัวงาน ด้านค่าตอบแทน ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ด้านการบริหารจัดการ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ เป็นต้น

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นสิ่งที่นักศึกษาให้ความสำคัญมาก และเป็นตัวแปรส่งผ่านไปยังความตั้งใจเข้าสู่อาชีพด้านการท่องเที่ยวและบริการ ดังนั้น ทางสถาบันการศึกษาสามารถเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาก่อนที่จะออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะสามารถทำให้นักศึกษาสามารถปรับตัวและฝึกประสบการณ์ได้อย่างราบรื่นและจะเป็นการช่วยเสริมสร้างความพึงพอใจในการฝึกงานทางอ้อม และมีผลต่อความตั้งใจเข้าสู่อาชีพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผลที่ได้จากวิจัยเป็นการศึกษาในภาพรวมของวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเตรียมตัวกับนักศึกษาก่อนที่จะออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อสร้างความเข้าใจและความพร้อมให้กับนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาตัวแปรต้นทางอื่น หรือปรับเปลี่ยนตัวแปร เช่น การเตรียมพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพ

2.3 ศึกษาด้านผู้ประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์ เพื่อที่จะได้ข้อมูลในมุมมองของผู้ใช้บัณฑิตเพื่อสถาบันการศึกษาสามารถนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรและเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

- กรีช แร่งสูงเนิน. (2554). การวิเคราะห์ปัจจัยด้วย SPSS และ AMOS เพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: วีพริ้นท์ (1991).
- ทรงพล วิชานวัฒนา และ ธัญปวีณ์ รัตน์พงศ์พร. (2564). “ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ประกอบอาชีพเซพในประเทศไทย: กรอบแนวคิดความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงเส้นที่มีผลต่อผลการปฏิบัติงาน.” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 7(3), 1 -20
- มติชนออนไลน์. (2565). ส.โรจระม’ ซึ่เสี่ยงขาดแคลนแรงงานทักษะสูง หลังโควิดทำต้องเลิกจ้างกว่า50% วอนรัฐเยียวยาผลกระทบ. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก:
https://www.matichon.co.th/economy/news_3164379. (1 กันยายน 2565).
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (2564). เครือข่าย 9 ‘ราชมงคล’ จับมือร่วมกันพัฒนาการศึกษาเปิดโครงการเรียนข้ามมหาวิทยาลัย – สานต่อธนาคารหน่วยกิตดิจิทัล. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก: <https://chiangrai.rmutl.ac.th>. (1 กันยายน 2565).
- วิไลลักษณ์ ขาวสอาด. (2561). “ประสิทธิผลของสหกิจศึกษา: กรณีศึกษา อุดมศึกษาไทย.” วารสาร มจร. สังคมศาสตร์, 7(3), 206-218.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). (2564). วิฤฤติโควิด-19 ในกลุ่มเยาวชนว่างงาน-นอกรการศึกษา: ปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขจากรัฐ. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก:
<https://tdri.or.th/2021/10/the-neet-generation-at-the-age-of-covid-19/> (1 กันยายน 2565).
- อดิเรก นวลศรี, ณิชภา ยศุตมธาดา และ Wang Heng. (2560). “ปัจจัยในการเลือกอาชีพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.” วารสารช่อพะยอม, 28(1), 115 – 123.

- Brown, E.A., Arendt, S.W., Bosselman, R.H. (2014). "Hospitality management graduates' perceptions of career factor importance and career factor experience." **International Journal of Hospitality Management**, 37, 58-76.
- Choudhary, R. (2021). "Perception of hotel management student's towards working in Hotel Industry." **ANVESAK**. 51(1), 28-34.
- Cronbach, L. J., & Furby, L. (1970). "How we should measure" change": Or should we?." **Psychological bulletin**, 74(1), 68.
- El-Houshy, S. (2018). "Hospitality students' perceptions towards working in hotels: A case study of the faculty of tourism and hotels in Alexandria University." In **The 6th International Scientific Conference**, Faculty of Tourism and Hotels Alexandria University
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J. & Anderson, R. E. (2010). **Multivariate Data Analysis** (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall
- Husainah, N., Hafnidar, S., & Limakrisna, N. (2022). "Determinants of Self-Efficacy to Generation Z Job Satisfaction." **Journal of Positive School Psychology**, 5(6), 850-860.
- Mohammed, A. A., & Rashid, B. (2016). "The moderating influence of internship program on the relationship between undergraduates' perception and their intention to join tourism and hospitality industry: A theoretical model." **International Review of Management and Marketing**, 6(2), 317-321.
- Richardson, S. (2008). "Undergraduate tourism and hospitality students' attitudes toward a career in the industry: a preliminary investigation." **Journal of Teaching in Travel & Tourism**, 8(1), 23-46.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1976). "On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity." In **Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association** (60th, San Francisco, California, April 19-23, 1976)
- Samarathunga, WHMS and Dissanayake, DMMI. (2018). "School Students' Attitude Towards the Career Intention in the Tourism Industry: The Case of North Central Province, Sri Lanka." **Journal of Management Matters**, 5(2), 1-16.
- Schumacker, R.E., & Lomaz, R.G. (2010). **A beginner's Guide to Structural Equation Modeling** (3re ed.). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

- Unguren, E., & Huseyinli, T. (2020). “The moderating effect of student club membership on the relationship between career intention in the tourism sector and post-graduate employability anxiety.” **Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education**, 27, 100265.
- Wen, H., Li, X., & Kwon, J. (2019).” Undergraduate students’ attitudes toward and perceptions of hospitality careers in mainland China.” **Journal of Hospitality and Tourism Education**, 31(3), 159–172.